EXPOSICIÓ AL
CÈNTRIC ESPAI CULTURAL

del 24/09/11
al 08/01/12

*CÈNTRIC ESPAI CULTURAL

XA-MOSA I GA-LANA

LA FESTA
MAJOR
DEL PRAT

Ajuntament del Prat de Llobregat

www.elprat.cat

El Prat. el meu lloc al món

La Festa Major és la celebració festiva més important de cada població. L'origen pot ser molt divers, tot i que per la importància de la tradició catòlica, acostuma a coincidir amb la festivitat d'un sant (habitualment el patró) o amb una efemèride destacada.

Les festes majors a Catalunya estan documentades des del segle XIII.

ELS ORIGENS DE LA FESTA MAJOR

ELS ORIGENS DE LA FESTA MAJOR

Moltes de les festes majors a Catalunya tenen lloc a la primavera o a l'estiu i s'allarguen fins a l'inici de la tardor. De ben segur aquesta coincidència té a veure amb antiquíssimes festes precristianes, procedents de substrats culturals anteriors, vinculades al cicle de la terra i a la fertilitat de camps i boscos.

ELS

Des de molt antic, les famílies feien àpats especials i es reunia tota la parentela al voltant d'una taula ben servida i parada amb els millors atuells (aquesta tradició encara es manté a moltes cases). Els pollastres eren un dels elements imprescindibles a totes les taules pratenques. Més modernament, a molts indrets de Catalunya, els canelons es van convertir en una menja obligada.

A la festa hi participa tota la comunitat i permet estrènyer vincles de pertinença i d'identitat. La Festa Major actua, també, com a punt de retrobada de parents i amics que han marxat fora i que tornen per a la celebració. En temps més recents, la facilitat en els transports i el millor nivell econòmic han provocat l'efecte contrari en afavorir que moltes persones surtin fora aprofitant els dies festius. La Festa Major ha de ser engrescadora i ha de convidar a la participació.

TRETS

Per la Festa Major, la gent acostumava a estrenar roba. Després, aquesta roba passava a ser la de "mudar" de la temporada i quan deixava de lluir, es convertia en la de diari. Al llarg dels segle XX, en els balls de festa, els nois i, sobretot, les noies estrenaven vestits que sovint s'emportaven una bona part dels seus estalvis i que se solien encarregar a una modista. Quan no els podien pagar, se'ls feien elles mateixes. En aquests dies era obligada la visita als barbers i perruqueres i, més antigament, era un dels dies que tocava bany i s'extremava la higiene personal.

COMUNS

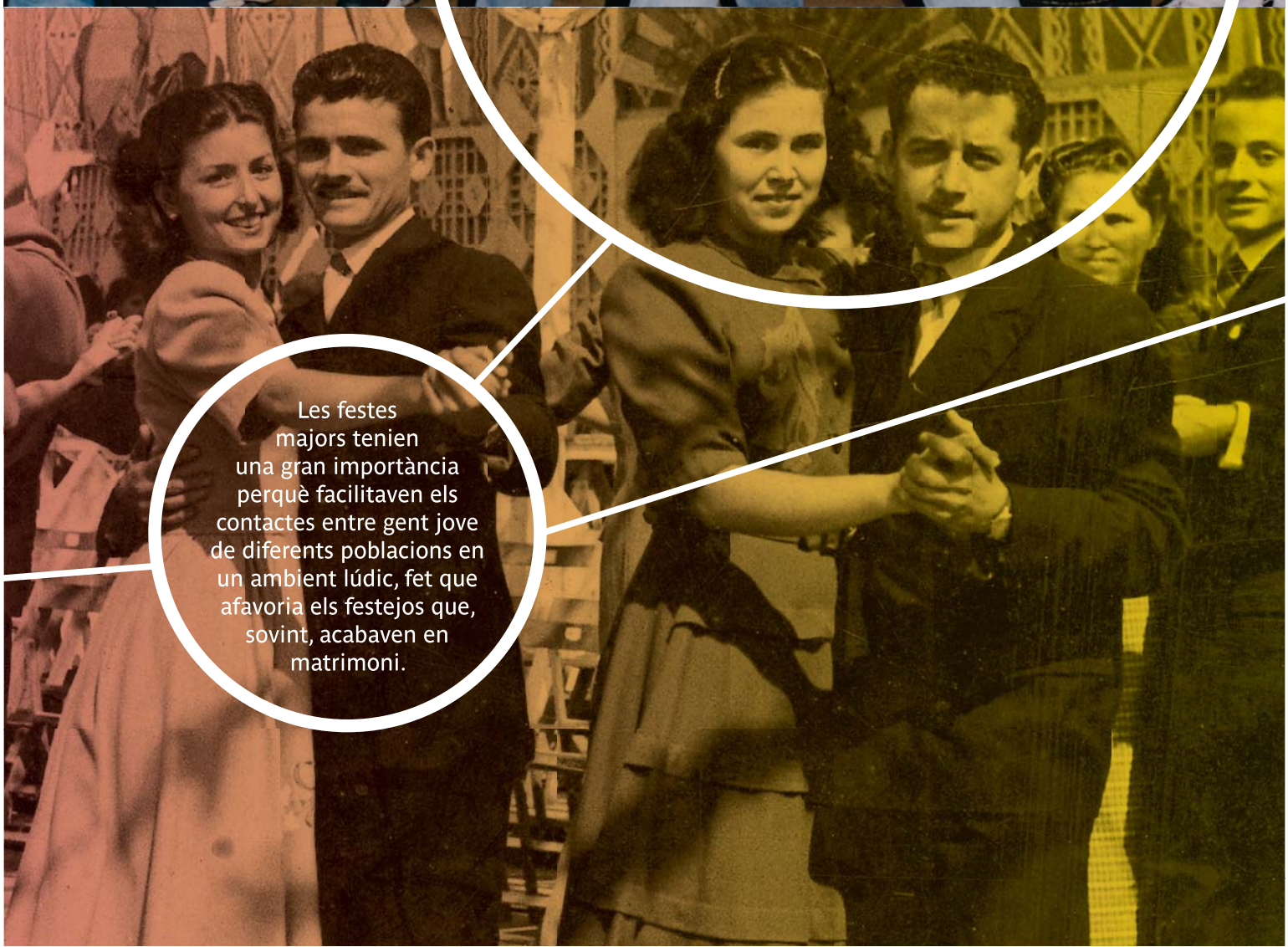

Les festes majors tenien una gran importància perquè facilitaven els contactes entre gent jove de diferents poblacions en un ambient lúdic, fet que afavoria els festejos que, sovint, acabaven en matrimoni.

Sant Cosme i Sant Damià

LA CELEBRACIÓ RELIGIOSA

Sabem poques coses de com devien ser les primeres celebracions festives, tot i que podem imaginar que devien tenir un marcat component religiós.

La independència parroquial (1544) va anar acompanyada de la construcció d'un temple que es dedicà als sants Pere i Pau, des d'aquell moment, patrons de l'incipient Prat.

Poc temps després, l'any 1560, es va buscar la protecció de dos sants metges, Cosme i Damià, atesa la greu situació sanitària en què es vivia. Es va instituir una celebració per a la seva diada i es va prendre aquests dos sants com a copatrons de la parròquia.

La celebració eucarística tenia lloc amb igual solemnitat per la diada dels patrons i dels copatrons. L'ofici s'acompanyava d'un sermó del rector i al final de l'acte es cantaven els goigs en honor dels sants.

La música i el cant van anar guanyant més entitat, de manera que es va acabar fent un petit concert dins del temple al final dels oficis religiosos. Les despeses anaven a càrrec de l'Ajuntament i es feia, especialment, en la celebració de Sant Pere i Sant Pau i també en algunes altres festivitats religioses, com la de Corpus.

EL CANVI DE DATA

La Festa Major oficial continuava sent la dels sants patrons, Pere i Pau, el 29 de juny, tot i que els actes festius de la celebració dels copatrons, sant Cosme i sant Damià, el 26 de setembre, comptaven amb una participació més gran.

La majoria de la població era jornalera i els camps pratencs estaven dedicats, gairebé tots, als conreus de cereals. Això feia que al juny tinguessin lloc la sega i la batuda de les collites, una activitat que ocupava la totalitat dels treballadors i que s'havia de fer amb rapidesa per evitar que el mal temps pogués malmetre el gra. Per aquest motiu, no podien assistir ni als oficis religiosos ni als actes festius i començaren les queixes. A poc a poc, la festa del setembre anà guanyant protagonisme fins que, a mitjan segle XIX, es convertí oficialment en la Festa Major.

LA FESTA POPULAR

A poc a poc, les celebracions dels patrons i els copatrons s'anaren acompanyant d'actes festius i lúdics que tenien una gran participació de la població. Els més populars eren els concerts i els balls que es feien a la Plaça.

La Festa incorporà, també, elements esportius que començaven a ser molt populars. S'hi feien curses, que s'anomenaven 'cóssos', de velocitat i de cavalls. Aquestes curses es van mantenir fins a finals del segle XIX.

Més endavant, s'hi afegirien competicions de tir i d'esports nous, a mesura que es van anar fent populars; així s'incorporaren les curses ciclistes (la primera del 1906) i partits de futbol, bàsquet, escacs, entre d'altres.

LA PRIVATITZACIÓ DE LA FESTA

Des de començaments del segle XX es va imposar una tendència a dur a terme la major part dels actes festius en espais tancats.

L'any 1907 s'inaugurà la sala La Moderna, a la plaça de la Vila, per fer-hi balls, espectacles de varietats i actuacions musicals. A la Plaça hi havia, també, la Sala d'en Bou, un cafè amb una sala per a activitats variades, que era la seu del Centre Artesà, fundat el 1883.

L'any 1919, per raons polítiques, el Centre Artesà s'escindí en dos grups. Un va mantenir el local i es constituí com a Centre Autonomista, l'altre conservà el nom i construí una nova seu, amb un gran teatre inclòs, a l'actual carrer del Centre. Els balls i actes de la Festa Major, fins a la prohibició de l'Autonomista l'any 1924, van ser una mostra de la rivalitat d'aquests dos grups, que competien per organitzar les sessions més lluïdes.

El Prat visqué amb intensitat aquells anys. Les rivalitats entre Artesanistes i Autonomistes, La Moderna i l'envelat feien augmentar l'oferta d'activitats lúdiques i culturals durant la Festa Major. Mentre que l'Artesà era el local més elitista, amb preferència per als socis-propietaris, l'envelat era el més popular i amb major barreja social.

Aquesta privatització de la Festa Major fou emprada, en temps de dictadura, per controlar millor la població, per saber quins actes es feien (amb autoritzacions prèvies) i identificar els organitzadors. Alguns dels actes populars es van mantenir, organitzats per l'Ajuntament.

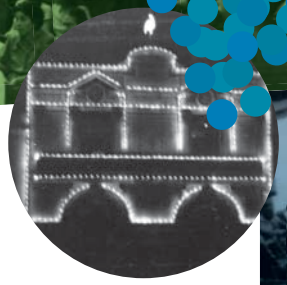

L'INICI DEL CANVI

El canvi del model associatiu, amb la creació de noves entitats més participatives i actives, porta a uns anys en què conviuen els actes que es fan en locals i els que es fan al carrer. L'Ajuntament pren la iniciativa en l'organització de molts actes populars. Aquesta tendència coincideix amb uns anys d'una certa obertura del Règim, que es reflecteix en els programes de festes.

La Festa Major torna amb força al carrer a la fi de la dictadura. Amb pocs recursos econòmics i amb molta feina per fer, la il·lusió de la gent es deixa sentir en les propostes festives i en l'alt grau de participació.

LA RECUPERACIÓ DEL CARRER

Les festes dels anys vuitanta són una mostra de les ganes de canvi, en especial dels joves. Els balls d'envelat han deixat pas a concerts dels grups i cantants de moda del moment i s'imposen els ritmes "disco". D'altra banda, la música més compromesa, en especial del moviment de la Nova Cançó, també hi és present.

A poc a poc, desapareixen elements que s'havien popularitzat als anys setanta i que eren aliens, com ara les desfilades de majorets, i s'incorporen elements que procedeixen de la cultura popular.

La participació massiva de la població es reflecteix també en els actes esportius. La cursa ciclista, amb més d'un segle de vida, continua sent un referent obligat i la cursa popular va tenir la xifra de 2.324 inscrits en la 30a edició, l'any 2010.

Alguns anys s'ha fet coincidir la inauguració d'equipaments i espais públics emblemàtics per a la ciutat amb els actes de la Festa Major

LA SARDANA DEL PRAT

Durant la Festa Major de l'any 1945, el dia 28 de setembre, s'estrenà la sardana **La Festa Major del Prat**, musicada pel mestre Jaume Ventura i Tort i amb lletra del pratenc Ferran Casanovas Civit.

La sardana **La Festa Major del Prat** va ser estrenada per la cobla La Principal del Llobregat i s'enregistrà per primer cop la nit del 10 de febrer de 1949, durant un festival organitzat per la Cervantes a l'Artesà. L'any 1973 s'edità en disc, juntament amb cinc sardanes del mestre Ventura i Tort dedicades al Prat, amb el títol **Sardanes al Prat**, amb la participació de la Cobla Barcelona i l'Orfeó Atlàntida.

L'any 2009 la sardana **La Festa Major del Prat** es rejoveni gràcies a una iniciativa de La Capsa. Tres joves músics de la ciutat en feren les seves pròpies versions i la iniciativa s'ha anat repetint. Ara, aquesta sardana continua reinventant-se cada any, sense perdre els seus trets característics, i sona a ritme de pop, folk, mestissatge, funky, hip-hop… per arribar a un públic jove més ampli.

Ferran Casanovas i Civit (Reus, 1915 - el Prat, 1993), va dedicar la seva vida professional a la botiga de queviures que tenia al carrer de Ferran Puig. Molt actiu en el camp cultural, va ser un dels fundadors de l'Agrupación Artístico-Literaria Cervantes, entitat que va presidir molts anys. Aquesta entitat va promoure un quadre escènic del qual Ferran Casanovas fou director i actor. També fou autor de treballs literaris de diferents gèneres, com ara poesia, articles i teatre.

Jaume Ventura i Tort (l'Hospitalet de Llobregat, 1911-1985), va ser un destacat músic que conreà diferents camps, com la sarsuela, tot i que destacà, especialment, com a compositor de sardanes. Les seves obres destaquen per la seva senzillesa, fet que facilita que els dansaires les puguin interpretar. Va posar música a diferents sardanes vinculades amb el Prat: *La Festa Major del Prat, Sóc del Prat, El nostre riu, Ma terra plana, Els Amics d'El Prat, El vell carrer, Pratenca.*

Xamosa i galana
la vila del Prat
reviu d'emoció
ballant la sardana
de Festa Major.

Petits i grans
belles donzelles
nobles galants
formen anelles
donant-se les mans

Ja la cobla llença
un bell contrapunt;
cant de germanor;
i el poble comença
el seu ball millor

Oh! Festa Major del Prat,
la més bella i més galana
que et saluda el Llobregat
amb el cant d'una sardana.

Ets un gran jardí florit,
de roses i clavellines,
un bressol d'argent brunyit
de galants i de fadrines.

Sota el teu cel blau reviu
la gran festa catalana
i fins l'ocell surt del niu
per puntejar la sardana.

Com que ets dels pobles bonics,
sempre la sort t'acompanya
abraçant-te els teus amics
que és el mar i la muntanya.

Al arribar la tardor
ja el Prat s'engalana
ballant la sardana de Festa Major.

Oh! Hermosa vila del Prat,
la més bella i més galana,
la Festa Major ha arribat,
el més bonic: la sardana!

ELS DIABLES

Els inicis de la Colla de Diables del Prat s'han de buscar en un grup de joves procedents de l'agrupament escolta Anton Vilà i que havien col·laborat amb grups de diables d'altres llocs.

La primera actuació del grup va tenir lloc durant la Festa Major de 1983, quan van substituir un grup de Tarragona contractat per l'Ajuntament i que, en l'últim moment, no va poder actuar. Aquesta primera actuació es va fer en una cercavila en què també participaven gegants, capgrossos i majorets. El primer correfoc de la ciutat, batejat amb el nom de Pratifoc, va tenir lloc l'any 1985.

El correfoc del Prat, amb la colla consolidada, guanyà protagonisme a la Festa i, després d'uns primers anys en què precedia el pregó, se situà després d'aquest i es convertí la nit en un espectacle de llum i foc, amb una gran participació, sobretot, de joves.

Els diables i les diablesses es caracteritzen per portar banyes i cua, trets que no poden faltar en una bona disfressa. El vestit de la colla és de cotó i ignífug per impedir que s'encengui.

L'altre element característic és la forca. Les forques de les colles són iguals que les que fan servir els pagesos al camp, però porten unes pinces on s'enganxen les carretilles. Hi ha forques grans, amb més carretilles, i forques petites que fan servir els més joves. La carretilla és l'arma característica dels correfocs. És un petard amb forma de tub que llança espurnes i que pot xiular o tronar.

Les colles, durant les actuacions, guarden les carretillas en un carretó de fusta ben protegit per evitar accidents i els diables hi van a repostar quan han de recarregar les forques.

Hi ha diferents tipus d'espectacles amb diables:
> **Les festes de foc** es fan en places o altres llocs espaiosos. Al Prat, una festa d'aquest tipus és La Cova del Foc.
> **Els correfocs** són recorreguts per places i carrers seguint un itinerari assenyalat. El correfoc del Prat és el **Pratifoc**.
> **Les cercaviles** són recorreguts fets amb altres grups d'animació com gegants, bandes, etc. Al Prat, les primeres aparicions dels diables locals van tenir aquest format.

EL POLLO

El Pollo és una bèstia de foc que representa un pollastre pota blava amb tots els seus trets característics: una presència majestuosa, una mirada viva, unes urpes potents, una magnífica cresta vermella i unes potes de color blau pissarra.

El Pollo té unes dimensions importants. Mesura més de dos metres i mig d'alçada per una llargada de tres metres i quasi dos d'amplada. Està muntat sobre una estructura de rodes i es pot desmuntar en parts per facilitar-ne el transport. Llança foc a través de les càrregues que li posen al bec, a la boca, a les potes, a la cresta i a la cua.

El seu bateig de foc va tenir lloc durant el Pratifoc de l'any 1991 i és obra de l'escultor Ramon Aumedes, del taller Sarandaca de Granollers, que va trigar cinc mesos per tenir-lo enllestit.

El Pollo té un protagonisme molt especial en totes els celebracions festives del Prat en què intervé el foc. A més, ha viatjat per tot el país i ha fet incursions a terres valencianes i franceses. També ha visitat les ciutats germanes de Garrovillas i Fingal.

Al Prat, les primeres actuacions documentades de gegants van tenir lloc cap al 1925. Els gegants i els capgrossos es llogaven en cases especialitzades de Barcelona i també calia pagar per al transport, l'allotjament, les dietes i l'actuació del portants i dels músics de l'acompanyament.

L'acceptació popular de les cercaviles va ser molt gran i, ben aviat, es formà un grup de joves del Prat que es feia càrrec de les sortides. Aquesta colla es va consolidar durant els anys quaranta i va començar a tenir prestigi dins del món geganter.

L'Ajuntament va encarregar a la casa "El ingenio" una parella de gegants d'un model molt popular en aquells anys, l'anomenat Reis Catòlics, que van ser batejats com a Rotllà i Griselda. També s'encarregaren sis capgrossos que eren una barreja de personatges locals: el nas de carxofa, el cap de meló i el basc, que simbolitzaven la pagesia i la indústria, i el Belcebú, el Pantxito i el Grouxo Marx.

Els primers gegants i capgrossos del Prat van ser batejats i presentats en societat el dia 27 de setembre de 1954 durant la Festa Major.

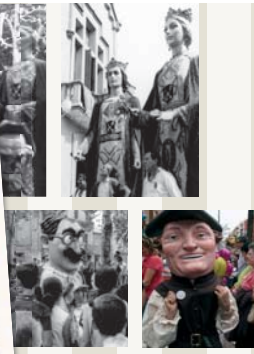

ELS GEGANTS... I ELS GEGANTONS

L'any 1980 es presentà una nova parella de gegants, uns pagesos batejats amb els noms de Pere i Paulina, com els patrons. El seguici d'acompanyament es va ampliar amb cinc nous capgrossos: el català, l'aragonès, l'andalús, el gallec i el castellà.

El deteriorament va fer que s'anessin retirant aquests capgrossos i l'any 2006 se'n van comprar de nous. Actualment hi ha set capgrossos que són propietat de l'Ajuntament: el cap de meló, el nas de carxofa, el Belcebú, el Grouxo Marx, l'aragonés, el basc i el Mustafà.

Els gegants més joves són en Josep Canudas (2007), en record del famós pilot, i l'Eulàlia (2006), que representa l'hostalera d'una de les primeres edificacions del Prat.

Els gegants i els capgrossos municipals els porten la colla més antiga, l'Associació Gegantera Recreativa del Prat (1992) i en Canudas i l'Eulàlia, l'Associació Gegantera Delta del Prat de Llobregat (2005).

Més petits de mida, però més nombrosos en quantitat són els **gegantons.**

Els elements de difusió de la Festa Major, sobretot els cartells i els programes, són un magnífic exemple de les tendències artístiques de cada moment. El fet de disposar de mostres d'un ampli abast cronològic ens permet veure com ha anat evolucionant el disseny, tenint en compte també les conjuntures polítiques, econòmiques i socials de cada moment històric.

Un dels millors cartells de la Festa Major és el que el consistori encarregà l'any 1935 a l'artista **Emili Grau Sala**. Aquest cartell es tornà a emprar l'any 1958 i va ser objecte d'una interpretació-homenatge l'any 1985.

ELS CAS-TELLS

El Prat no compta amb una tradició castellera pròpia. Fins a finals del s. XX, les actuacions de colles castelleres dins de la Festa Major van ser esporàdiques. Una de les colles que actuava era la dels Xiquets de l'Eramprunyà, de Gavà.

A partir de l'any 1997, l'exhibició castellera es consolida a la plaça de la Vila i forma part dels actes dedicats a la cultura popular. Hi actuen, com a colla amfitriona, els Castellers de Cornellà i s'hi convida cada any dos grups més.

Els castells i la cultura castellera han estat reconeguts com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat, des de l'any 2010.

La realització dels castells segueix un ritual establert i que és imprescindible per a la seguretat i l'èxit de la construcció.

Els castells consten de 3 parts:
La base
El tronc
El pom

Els castells es designen pel nombre de persones que formen cada pis i pel nombre de pisos del conjunt.
Així es parla, per exemple, de castells de **3 de 8** per dir que es tracta d'una torre de vuit pisos amb tres persones per pis en el tronc.

3 de 8

La **música**, amb uns tocs molt determinats, és fonamental, perquè permet als castellers seguir l'evolució de la construcció, que no poden veure; per tant, es guien pel so. El públic hi ha d'estar atent, perquè uns aplaudiments abans d'hora despisten els castellers.

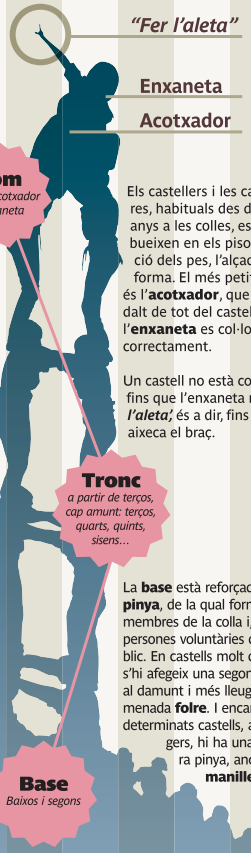

Pom
dosos, acotxador i enxaneta

Els castellers i les castelleres, habituals des de fa uns anys a les colles, es distribueixen en els pisos en funció dels pes, l'alçada i la forma. El més petit de tots és l'**acotxador**, que s'ajup dalt de tot del castell perquè l'**enxaneta** es col·loqui correctament.

Un castell no està coronat fins que l'enxaneta no ***'fa l'aleta'***, és a dir, fins que no aixeca el braç.

Tronc
a partir de terços, cap amunt: terços, quarts, quints, sisens...

La **base** està reforçada per la **pinya**, de la qual formen part membres de la colla i, sovint, persones voluntàries del públic. En castells molt difícils, s'hi afegeix una segona pinya, al damunt i més lleugera, anomenada **folre**. I encara, per a determinats castells, alts i lleugers, hi ha una tercera pinya, anomenada **manilles**.

Base
Baixos i segons

Intent
Quan comença la música, quan ja s'ha col·locat la base (abans no es considera intent i es pot desfer).

Intent desmuntat
Quan s'ha de tirar enrere perquè no puja bé.

Carregat
Quan l'enxaneta ha fet l'aleta (no abans)

Descarregat
Quan es desmunta el tronc sense caigudes.

"Ha fet llenya"
Es diu quan un castell cau, tot i que es pot haver carregat.

LA

La música és molt important en totes les activitats relacionades amb la cultura popular. Moltes vegades no és només un acompanyament, sinó que forma part del desenvolupament de les actuacions.

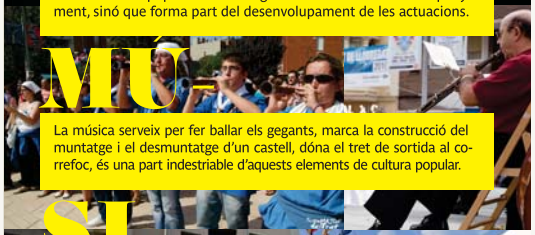

MÚ-

La música serveix per fer ballar els gegants, marca la construcció del muntatge i el desmuntatge d'un castell, dóna el tret de sortida al correfoc, és una part indestriable d'aquests elements de cultura popular.

SI-

La música va lligada a uns instruments molt característics que són comuns a totes aquestes manifestacions i que s'identifiquen, sobretot, amb la gralla i els timbals.

CA

El Prat compta amb el grup **Les Gralles del Prat** (fundat el 2003) i amb el grup de **Músics dels Diables**, que han obtingut destacats guardons.

ELS BALLS POPULARS

Segons un article del ***Portavoz Prat***, la primera ballada de sardanes al Prat es va fer durant la Festa Major de 1906, a càrrec d'un grup local impulsat per una família empordanesa que s'havia traslladat aquí.

El ball, des de molt antic, és un element de celebració, ja sigui festiva, cerimonial o ritual. Moltes danses tradicionals s'han incorporat al folklore i s'han estès arreu del país. El cas més significatiu és el de la sardana, d'origen empordanès, que es va popularitzar a finals del segle XIX i que ha esdevingut la dansa nacional catalana per excel·lència.

El Prat ha comptat, al llarg dels anys, amb grups locals de dansaires especialitzats en sardanes, balls de bastons, balls de cercolets, etc. Molt sovint, però, han estat grups de fora els que han vingut a mostrar-nos aquestes danses.

Joan Amades, l'estudiós del folklore i les tradicions del país, en el seu Costumari, recull uns balls que s'havien fet antigament al Prat i que es ballaven durant la Festa Major. **Jordi Moners** explica uns balls semblants, però ubicats en la festa de sant Isidre, la festa per excel·lència de la pagesia. És probable que aquests balls, tal com els descriuen aquests dos autors, es fessin en les festes destacades en què es feien curses i balls.

Ball de la Joia
El genet guanyador de la cursa rebia un xai com a premi, la joia, i tenia el privilegi d'iniciar el ball. Podia cercar la parella de ball que volgués, sense que ella s'hi pogués negar. Per a les joves era una distinció i molt sovint s'interpretava com una demanda pública de prometatge.

Ball de la Batllessa
La protagonista és la dona de l'alcalde que, segons Amades, és treta a ballar pel batlle, mentre que Moners fa recaure la distinció, novament, en el guanyador de la cursa.

Ball de les promeresses
Ballat pels administradors dels altars del temple i les seves esposes o filles

Ball del tortell
Els dansaires portaven a l'esquena un tortell lligat amb un mocador de seda

Joan Amades, al centre de la imatge, durant la conferència sobre el tema "Tradición d'El Prat", que va pronunciar l'any 1956 a la Torre Muntadas

LA XARXA D'ALTAVEUS

A la Festa Major de 1943, de la mà d'Acción Católica, es posà en funcionament la Xarxa d'Altaveus Local.

Consistia en la difusió, simulant una emissora radiofònica a través d'uns altaveus situats en diferents carrers del poble, d'informació sobre els actes festius, música, recomanacions morals i consells religiosos, i publicitat de les empreses i comerciants locals.

La Xarxa es finançava amb els ajuts municipals i amb les aportacions dels anunciants. Després d'uns primers anys, l'organització passà a l'Asociación Católica de Padres de Familia.

Amics d'El Prat, entitat fundada el 1955, va prendre el relleu, i a poc a poc anà modernitzant els continguts, incorporant-hi música festiva i eliminant-ne els elements moralitzants.

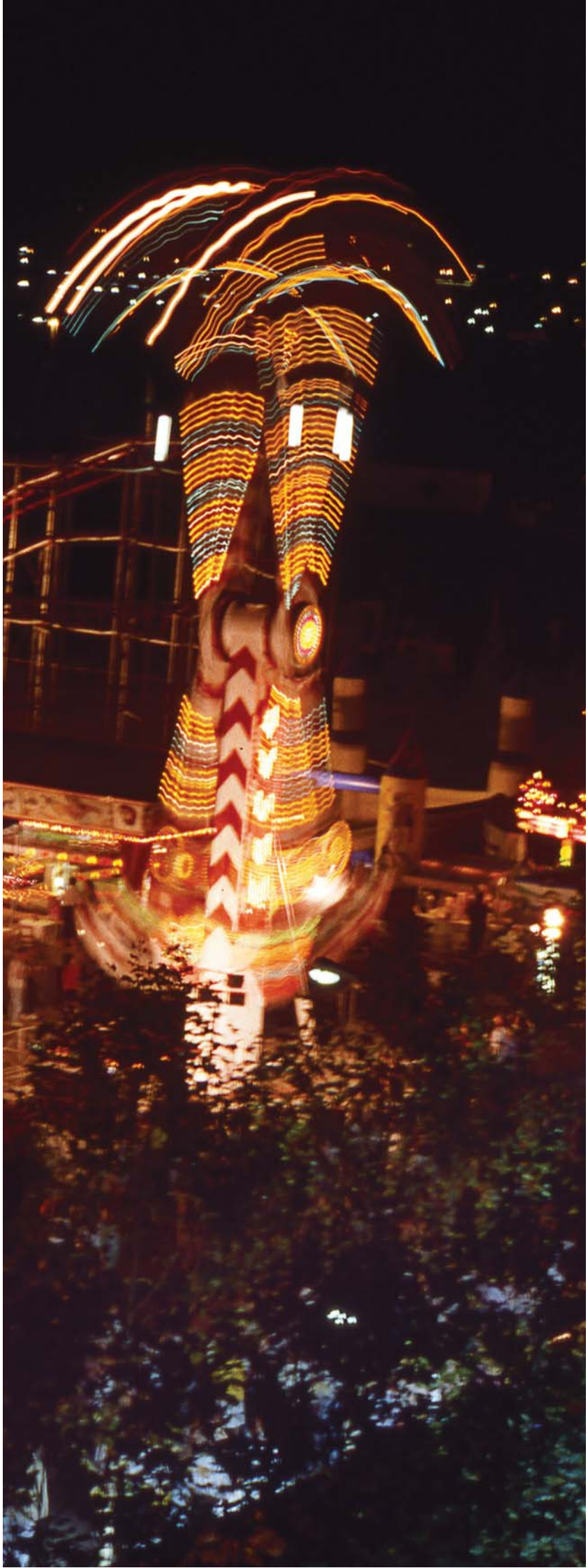

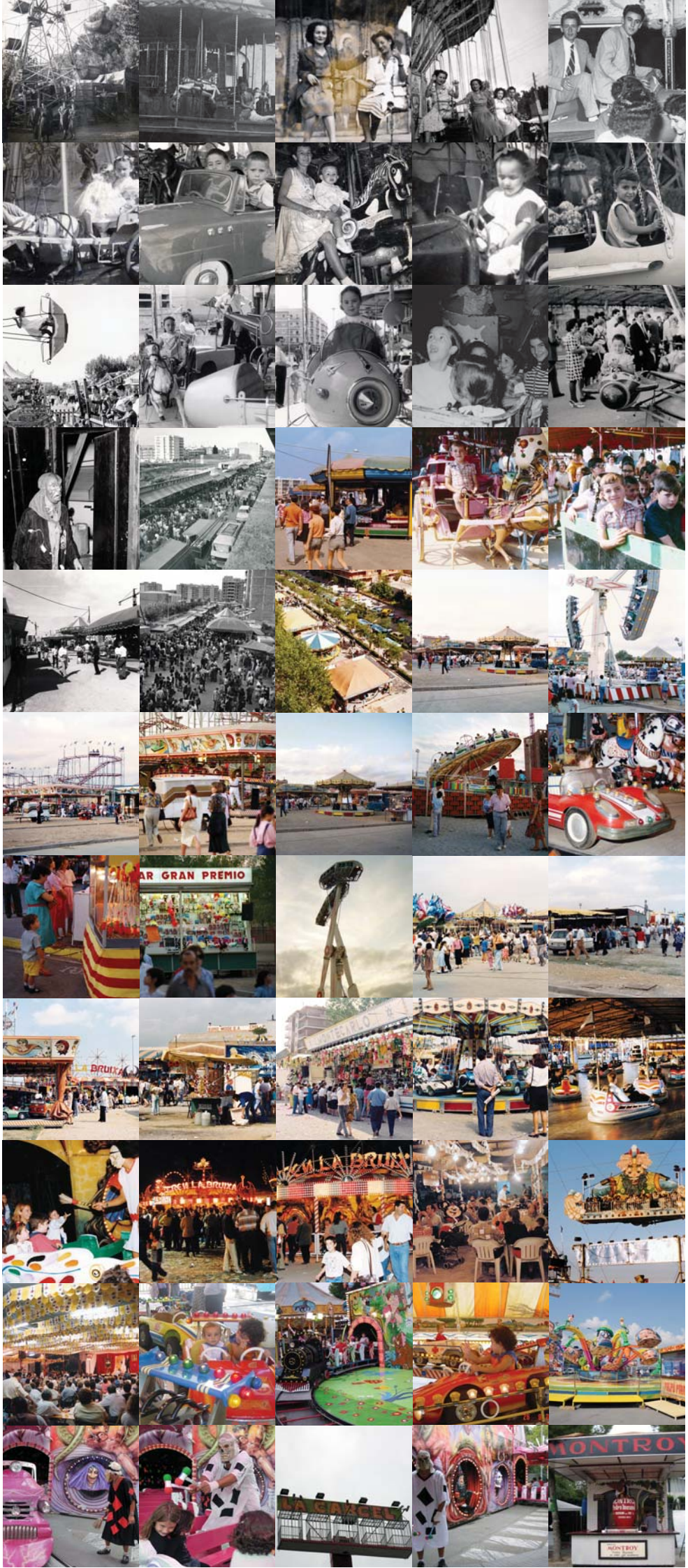
AR GRAN PREMIO
LA BRUIXA
MONTROY

LA FIRA

La Fira és tot un símbol de la Festa Major. És el soroll, la música, el color, les llums,…tot a la Fira és excessiu i estrident i per això ha atret generacions senceres de visitants.

La Fira ha crescut amb la ciutat i s'ha anat desplaçant a mesura que es feien, totes dues, més grans. Les primeres es feien al carrer Flaquer i a la Rambla, quan encara estava en construcció i abundaven els solars, i es mantingué al llarg dels anys. Més endavant, la Fira ocupà l'Ensanxe, el carrer de Mossèn Cinto Verdaguer. A la dècada dels seixanta, amb una breu estada al Fondo d'en Peixo, es traslladà a l'avinguda Verge de Montserrat, que recorregué amunt i avall. Després, s'instal·larà a l'entorn de l'institut (IES Baldiri Guilera), de la carretera de la Marina, de l'Estruch i del Sagnier.

Les entitats també s'han fet aquí un lloc i, al costat de les atraccions i parades dels firaires, moltes tenen "xiringuitos" propis amb menjar, música i, fins i tot, actuacions.

TACAZA SHOW
DRAGON
SKYLAB

En el darrer quart del segle XIX començà a estendre's el costum de muntar un envelat per als balls de Festa Major. L'envelat permetia tenir un espai cobert, que protegia de les inclemències del temps, i una gran capacitat per acollir assistents.

Els primers envelats, que esporàdicament també s'havien instal·lat a la Plaça, es posaven a la Rambla (l'avinguda Josep Anselm Clavé), al descampat que hi havia, després del carrer Flaquer. Després, a mesura que el Prat creixia, es va instal·lar en diferents llocs, al costat de la Fira.

Per muntar l'envelat, es constituïa una mena de junta, formada per un grup de quatre o cinc persones, generalment joves, que, aprofitant les festes més properes, es dedicaven a localitzar algun envelat que s'adeqüés a les necessitats del Prat i feien els tractes amb el propietari. A més de l'estructura externa, calia posar-hi cadires i, fins i tot, llotges. La inversió econòmica es recuperava amb el cobrament de les entrades, però sempre hi havia el risc que la pluja excessiva enviés en orris el negoci. Era important contractar una orquestra de renom perquè actués com a reclam. El primer dia de la festa, es feia ball a la tarda i a la nit. El segon dia, hi havia sessions de matí, tarda i nit: el ball del matí era de gala, i les noies portaven vestits llargs i tan luxosos com els permetia la seva economia; el ball de la tarda era normal i a la nit l'orquestra feia un petit concert, d'uns tres quarts d'hora, seguit d'un nou ball.

L'ENVELAT

SS

PREGONERS

des de 1979 fins a 2010

79 **Ventura Tort**
Compositor, autor de sardanes dedicades al Prat

80 **Oriol Martorell**
Músic, director de la Coral Sant Jordi

81 **Ramona Via**
Infermera, televidora i escriptora

82 **Armando Aguirre**
Actor

83 **Ovidi Montllor**
Actor i cantant

84 **Grup d'Estudis Pratencs**
(Llegeix Mercè Rufà)

85 **Enric Lucas**
Muntanyenc

86 **Enric Majó**
Actor

87 **Teatre Kaddish**

88 **Josep Mayol**
Dibuixant i pintor

89 **M.Aurelia Capmany**
Escriptora

90 **Àngel Garcia**
Dibuixant

91 **Fermí Marimón**
Autor, productor i empresari cinematogràfic

92 **Dani Plaza**
Atleta

93 **"La Barberia"**
Integrants del programa esportiu televisiu

94 **Carme Conesa**
Actriu i cantant

95 **Quico Pi de la Serra**
Cantant, representant de "Ballassos sense fronteres".

96 **Amparo Moreno**
Actriu

97 **Mont Plans**
Actriu

98 **Pichi Alonso**
Esportista i comentarista esportiu

99 **Sílvia Comes**
Cantant

El pregó és un discurs breu que es pronuncia en públic i que inicia la Festa Major. Al Prat es fan pregons des de l'any 1954. Els primers es llegien al saló de plens davant d'un públic reduït. En aquests anys, el pregó era un acte ocasional que només es feia si hi havia una efemèride destacada.

EL PREGÓ

00 **Ventura Pons**
Director de cinema

01 **Pep Munné**
Actor

02 **Adam Martín**
Periodista

El pregó es fa de manera regular des de l'any 1979. A partir del 1984 es fan des del balcó de l'Ajuntament i tota la ciutat hi està convidada. La Xarxa d'Altaveus i, més recentment El Prat Ràdio, s'encarreguen de difondre'l. Els pregoners i les pregoneres han estat escollits per la seva destacada activitat cultural, esportiva, professional o social. La majoria són de fora, però amb una vinculació amb la ciutat, d'altres tenen un reconeixement mediàtic. També, evidentment, n'hi ha que han nascut o viuen al Prat.

03 **Enric Rufas**
Guionista i escriptor

04 **Joan Marimon**
Guionista i director de cinema i televisió

05 **Mercè Arànega**
Actriu

06 **Armando Aguirre**
(i els actors de "El Cor de la Ciutat")

07 **Toni Albà**
Actor (representant el personatge del Rei d'Espanya)

08 **Fran Martín**
Taekwondista

09 **Dr. Manuel Rodríguez Troncoso**
Metge

10 **Marina Rivadulla**
Directora de l'Escola d'Adults i cooperant

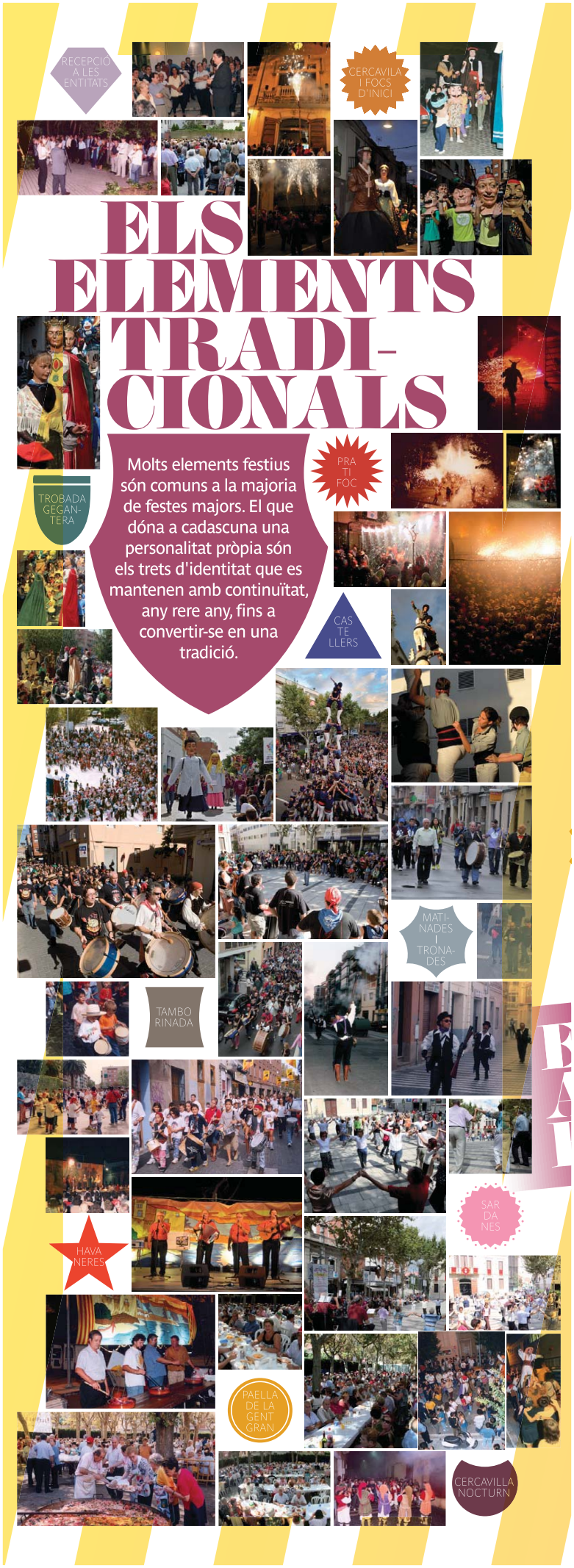
RECEPCIÓ A LES ENTITATS
CERCAVILA I FOCS D'INICI
ELS ELEMENTS TRADICIONALS
Molts elements festius són comuns a la majoria de festes majors. El que dóna a cadascuna una personalitat pròpia són els trets d'identitat que es mantenen amb continuïtat, any rere any, fins a convertir-se en una tradició.
PRA TI FOC
TROBADA GEGANTERA
CAS TE LLERS
MATINADES I TRONADES
TAMBO RINADA
SARDANES
HAVANERES
PAELLA DE LA GENT GRAN
CERCAVILLA NOCTURN

Els actes esportius són els que tenen una tradició més antiga; de fet, al costat de la celebració religiosa ja es feien curses de cavalls i pedestres. La Festa Major ha consolidat, en alguns casos amb una tradició que arrenca al segle passat, competicions que compten amb una gran participació ciutadana, ja sigui de participants o de públic. Algunes d'aquestes competicions es duen a terme en col·laboració amb entitats esportives de la ciutat.

ELS · ELS · ELS · ELS · ACTES · ACTES · ACTES · ESPORTIUS ·

- ARTS MARCIALS
- CICLISME
- NATACIÓ
- MARXA
- HOQUEI
- ESCACS
- SKATE
- PESCA
- CURSA POPULAR
- PATINATGE

ELS ACTES CULTU-RALS

Durant la Festa Major tenen lloc actes de caire cultural que acompanyen el calendari d'activitats. Entre les més destacades hi ha el teatre, al Teatre Modern, als centres cívics i culturals i al carrer. Alguns d'aquests espectacles teatrals s'adrecen al públic més jove i per a molta canalla són el primer contacte amb les arts escèniques.

Les exposicions de tot tipus, però majoritàriament les que tenen una temàtica o un autor local, s'han convertit en un element destacat de la programació.

Cal destacar, també, la participació del teixit associatiu en l'organització d'activitats, algunes de les quals han esdevingut un clàssic del programa d'actes.

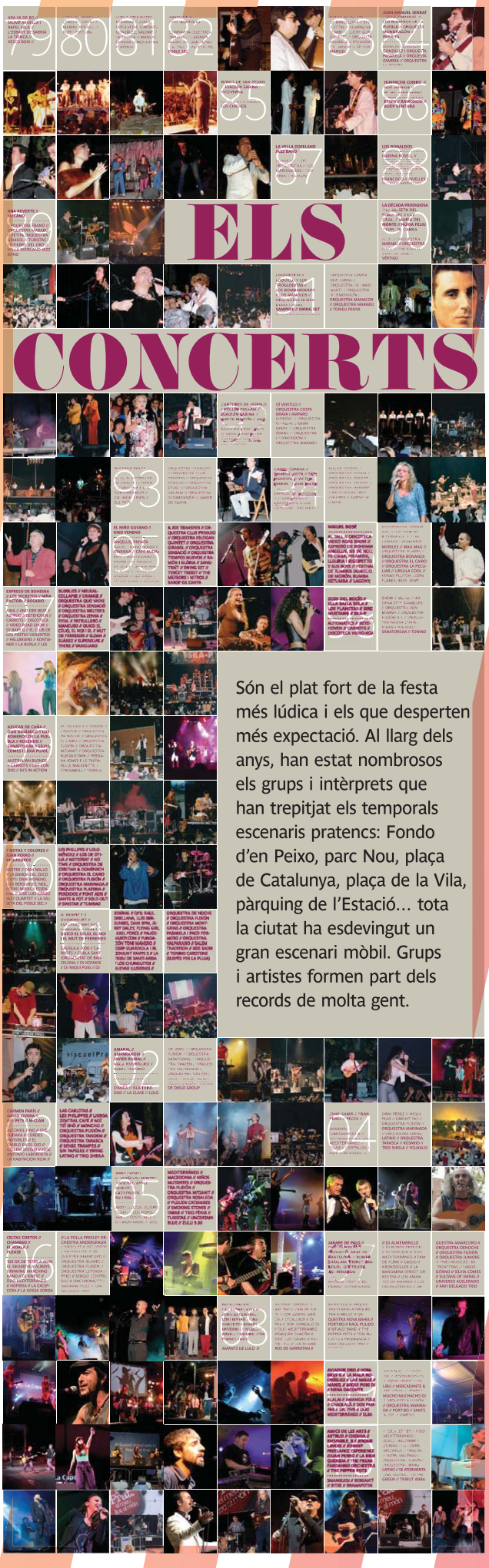

ELS CONCERTS

Són el plat fort de la festa més lúdica i els que desperten més expectació. Al llarg dels anys, han estat nombrosos els grups i intèrprets que han trepitjat els temporals escenaris pratencs: Fondo d'en Peixo, parc Nou, plaça de Catalunya, plaça de la Vila, pàrquing de l'Estació... tota la ciutat ha esdevingut un gran escenari mòbil. Grups i artistes formen part dels records de molta gent.

ELS CAS-TELLS DE FOC

La pólvora, el naixement de la qual està vinculada a pobles de l'Orient, en la seva vessant més festiva va arrelar amb força en els països de la Mediterrània. L'acceptació popular que va tenir va fer que s'incorporés a diverses celebracions del calendari festiu. A les festes majors hi són presents en diferents moments, però el seu lloc per excel·lència és la cloenda, quan un gran castell de focs posa el punt final a la celebració.

Els focs, al Prat, s'havien fet, tradicionalment, al parc del Fondo d'en Peixo, però en els darrers anys han canviat d'ubicació. Des de l'any 1993, amb alguna interrupció, incorporen música i han esdevingut un autèntic piromusical.

CARTELLS de la FESTA MAJOR del PRAT